

پیشنهاد آموزشی

خود ارزیابی اعضای هیات علمی

روش‌های مختلفی برای ارزیابی عملکرد هیات علمی پیشنهاد شده است که از آن میان می‌توان ارزیابی توسط دانشجویان، همکاران و مدیریت مرکز آموزشی را نام برد. از میان روش‌های فوق ارزیابی عملکرد هیات علمی توسط دانشجویان، رواج بیشتری دارد. نظرسنجی از دانشجویان به صورت برخط، کاغذی و یا شفاهی صورت می‌گیرد. نظرسنجی توسط دانشجویان، همکاران و مسئولین در اواخر یا بعد از پایان نیمسال صورت می‌گیرد و معمولاً نتایج آن بعد از چند هفته و یا چند ماه به صورت محرمانه در اختیار عضو هیات علمی قرار می‌گیرد. در کنار روش‌های فوق، امروزه «خود ارزیابی»¹ نیز جایگاه قابل توجهی پیدا کرده است. در این روش استاد درس می‌تواند قبل از آغاز نیمسال، در طول تدریس و یا در پایان آن، با پرکردن پرسشنامه‌ای، وضعیت تدریس خود را بسنجد. پرسشنامه خود ارزیابی به گونه‌ای طراحی می‌شود که سوال‌های آن بازگو کننده اصول شناخته شده برای یک تدریس خوب و خواسته‌های مرکز آموزشی و دانشجویان باشد. اعضای هیات علمی، به ویژه آنهایی که به تازگی فعالیت آموزشی را آغاز کرده‌اند، با تکمیل پرسشنامه خود ارزیابی، عملاً با اصولی که بر مبنای آنها در پایان نیمسال، توسط دانشگاه و دانشجویان ارزیابی خواهند شد، آشنا می‌شوند. مقایسه برگه خود ارزیابی با نتایج نظرسنجی پایان نیمسال از دانشجویان، اطلاعات با ارزشی را در اختیار عضو هیات علمی قرار می‌دهد. نتایج این مقایسه، راهنمای مناسبی برای بازنگری نحوه ارائه درس و ارتقای کیفیت آن برای نیمسال بعد خواهد بود.

در ادامه، پرسشنامه‌ای که برای خود ارزیابی اعضای هیات علمی، طراحی شده، آمده است. مراکز آموزشی می‌توانند با توجه به اهداف و نیازهایشان، برگه خود ارزیابی را اصلاح و با حذف برخی از قسمت‌ها و یا اضافه کردن سوال‌های جدید، هر چه بیشتر آنرا با شرایط مورد نظر خود تطبیق دهند. باید اضافه کرد که خود ارزیابی منحصر به اساتید جوان و تازه استخدام نیست. تجربه نشان داده است که با تکرار خود ارزیابی در سال‌های متوالی، به تدریج فاصله آن با نتایج نظرسنجی پایان نیمسال دانشجویان، کم و کمتر خواهد شد.

حسین معماریان، خرداد 1399

¹ self-assessment

خود ارزیابی عضو هیات علمی

تاریخ:

درس:

5	4	3	2	1	الف. هر چند وقت یکبار اقدامات زیر را انجام می‌دهم؟
همواره	اغلب	گاهی	به ندرت	هرگز	
					در اولین جلسه، «راهنمای درس» (طرح درس) را به کلاس ارائه می‌دهم
					در راهنمای درس، هدف‌ها و دستاوردهای دانشجویان از این درس را تشریح می‌کنم
					آموزش را با توجه سرفصل‌های مندرج در راهنمای درس، به پیش می‌برم
					برای طراحی تدریس هر جلسه، دستاورد یادگیری دانشجویان را در نظر می‌گیرم
					فعالیت‌های کلاس را به گونه‌ای ساماندهی می‌کنم که دستاورد یادگیری حاصل شود.
					جلسات درس را، با در نظر گرفتن تنوعی از سبک‌های یادگیری، برنامه‌ریزی می‌کنم
					چند دقیقه قبل از زمان مقرر در کلاس حاضر می‌شوم.
					کلاس را به موقع شروع و به پایان می‌رسانم
					کلاس‌های سخنرانی محور را با سوال و جواب همراه می‌کنم
					در تدریس از روش‌های یادگیری فعال استفاده می‌کنم
					از وسایل کمک آموزشی و فناوری‌های نوین، در تدریس استفاده می‌کنم.
					فرصت اظهار نظر و بحث دانشجویان با یکدیگر و با استاد را فراهم می‌کنم
					فعالیت‌ها و بحث‌های کلاسی را به خوبی مدیریت می‌کنم
					حجم معقولی از فعالیت‌ها و تکالیف خارج از کلاس را در نظر می‌گیرم.
					سوال‌های آزمون‌ها و امتحان نهایی را با توجه به هدف‌های درس تهیه می‌کنم.
					نتایج آزمون‌ها را در کوتاه ترین فرصت در اختیار دانشجویان قرار می‌دهم
					از ارزیابی‌های طول نیمسال، برای شناسایی میزان یادگیری کلاس، استفاده می‌کنم
					اگر ارزیابی‌ها، یادگیری کمتر از انتظار کلاس را نشان داد، تدریس را بازنگری می‌کنم
					برای ارتقاء یادگیری کلاس، به دنبال کسب راهنمایی از همکاران و دیگر منابع هستم
					با احترام با دانشجویان رفتار می‌کنم
					به سوء رفتار دانشجویان، به طور مناسب و موثر، پاسخ می‌دهم
					به ایمیل دانشجویان، در کمتر از 24 ساعت، پاسخ می‌دهم
					دانشجویان در زمان‌های تعیین شده برای رفع اشکال به دفتر من مراجعه می‌کنند
					دانشجویان، برای کسب راهنمایی (کارآموزی، ادامه تحصیل، ...) به من مراجعه می‌کنند
					جمع امتیازها
					جمع کل امتیازها

ب. دانشجویانم در مورد من چنین قضاوت می‌کنند:

نمره دادن به تکالیف	رفتار در کلاس	نوشتن روی تخته	صحبت کردن
☐ دانش لازم را ندارد	☐ تبعیض قائل می‌شود	☐ ریز می‌نویسد	☐ خیلی آهسته
☐ در تصحیح تاخیر دارد	☐ به دخترها توجه بیشتری دارد	☐ کم‌رنگ می‌نویسد	☐ خیلی بلند
☐ با پیش‌داوری تصحیح می‌کند	☐ به پسرها توجه بیشتری دارد	☐ بدخط می‌نویسد	☐ خیلی تند
☐ اصلاً تصحیح نمی‌کند	☐ به بعضی‌ها توجه بیشتر دارد	☐ نامنظم می‌نویسد	☐ خیلی کند
☐ بد نمره می‌دهد	☐ بی نزاکت است	☐ مطالب را زود پاک می‌کند	☐ خیلی پیچیده
☐ اجازه بازبینی ورقه را نمی‌دهد	☐ بی توجه است	☐ از نشانه‌های تعریف نشده	☐ خیلی یکنواخت
☐ به اعتراضات رسیدگی نمی‌کند	☐ نامنظم است	☐ استفاده می‌کند	☐ تکیه کلام دارد
☐ هیچ کدام	☐ هیچ کدام	☐ هیچ کدام	☐ هیچ کدام

پ. من از یادگیری دانشجویان در کلاس اطمینان دارم، زیرا ...

ت. نقاط قوت و ضعف من به عنوان یک مدرس عبارتست از:

ارتباط با دانشجویان	فرایند یاددهی و یادگیری	برنامه ریزی و آماده سازی درس	نقاط قوت
			نقاط ضعف

ث. وجوهی از آموزش من را که مایلم بهبود بخشم:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- ...